

วิยะวัฒน์ ใจตรง 2550: อนุกรมวิธานและการแพร่กระจายของมดสกุล *Aenictus* ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วนศาสตร์) สาขาวิชาชีววิทยาป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์เดชา วิวัฒน์วิทยา, Dr.Agr. 81 หน้า

การศึกษาอนุกรมวิธานและการแพร่กระจายของมดสกุล *Aenictus* ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบลักษณะพื้นฐานภายนอก การแพร่กระจาย และจัดทำรูปวิธานการจำแนกมดสกุลนี้ โดยศึกษาตัวอย่างที่เก็บจากภาคสนามในสังคมพืชแตกต่างกันที่ปรากฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และตรวจสอบตัวอย่างมดจากพิพิธภัณฑ์ในระหว่างปี 2548 ถึง 2549 พบมดสกุล *Aenictus* จำนวน 13 ชนิด และได้จัดทำรูปวิธานการจำแนกเพื่ออำนวยความสะดวกการระบุชนิดให้มดสกุล *Aenictus* ส่วนใหญ่พบกระจายในป่าธรรมชาติ แต่ไม่พบในแหล่งชุมชนหรือพื้นที่เกษตรกรรม การทำลายป่าอาจส่งผลกระทบต่อประชากรของมดสกุลนี้ได้ จากรูปแบบการกระจายสามารถแบ่งมดสกุล *Aenictus* ออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือชนิดที่กระจายในพื้นที่ที่มีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลปานกลางไม่เกิน 800 เมตร อาศัยได้ในหลายสังคมพืช กลุ่มที่ 2 คือชนิดที่กระจายในพื้นที่ที่มีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลปานกลางไม่เกิน 800 เมตร มีความเจาะจงถิ่นอาศัย และกลุ่มที่ 3 คือชนิดที่พบในป่าดิบเขามีสภาพความสูงเหนือระดับน้ำทะเลปานกลางมากกว่า 800 เมตร นอกจากนี้สามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์จากมดสกุล *Aenictus* ได้ในหลายกรณี เช่น การใช้เป็นแมลงควบคุมศัตรูพืช การใช้เป็นตัวบ่งชี้สภาพป่า รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับหาแนวทางในการจัดการพื้นที่ด้วย

Weeyawat Jaitrong 2007: Taxonomy and Distribution of Ant Genus *Aenictus* in Eastern Thailand. Master of Science (Forestry), Major Field: Forest Biology, Department of Forest Biology. Thesis Advisor: Associate Professor Decha Wiwatwitaya, Dr.Agr. 81 pages.

Study on taxonomy and distribution of ant genus *Aenictus* in Eastern Thailand, with the objectives to make known their external morphology, distributional pattern, and taxonomic characters which conducting the identification key to this ant genus. Data compiled from field works were done in different plant community types of Eastern Thailand, together with the thorough investigation of ant specimens deposited in many museum collections during 2005 to 2006. It revealed the existence of 13 species, of which a key has been prepared for their specific identification. The majority of them distribute solely in natural forest, not in human habitation or agricultural areas. Severe forest destruction will certainly have an adverse effect on this ant genus. Dealing with the known distributional pattern, this genus can be separated into 3 groups. The first one including those dwelling in many plant community types at the average level less than 800 m; the second one living in specific plant community types less than 800 m; and the last one confining to the hill evergreen forest averagely above 800 m high. Furthermore, this ant genus can be beneficially applied as the pest controllers and the indicators of forest condition, also the acquired information can be used as a guideline for proper habitat management.